

Valsts ieņēmumu
dienests

Informatīvais materiāls

Jauni no iedzīvotāju ienākuma nodokļa atbrīvoti ienākumi un neapliekamais minimums mikrouzņēmumu nodokļa maksātājam

- 2023. gada 7. decembrī Saeimā pieņemti grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli", kas 2023. gada 21. decembrī publicēti oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" Nr. 247 (2023/247.8) un stājas spēkā 2024. gada 1. janvārī.
- 2023. gada 12. decembrī izdoti grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 14. novembra noteikumos Nr. 676 "Noteikumi par neapliekamā minimuma un nodokļa atvieglojuma apmēru iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanai" un 2023. gada 14. decembrī publicēti oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" Nr. 242 (2023/242.8)

Būtiskākās izmaiņas:

- ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliek mācību maksu, ko darba devējs apmaksājis par darbinieka studijām augstākās izglītības iegūšanai, kā arī darba devēja apmaksātos ar attālināto darbu saistītos darbinieka izdevumus;
- palielināts līdz 3000 *euro* ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamas palīdzības apmērs;
- no 2024. gada 1. janvāra mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, kas vienlaikus saņem ar progresīvo iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamus ienākumus, varēs piemērot neapliekamo minimumu un nodokļa atvieglojumus;
- uz gadu – līdz 2024. gada 31. decembrim – pagarināts periods, kad autoratlīdzības saņēmēji varēs turpināt izmantot speciālo iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksāšanas režīmu, neregistrējot saimniecisko darbību.

No iedzīvotāju ienākuma nodokļa atbrīvoti darba devēja segtie maksājumi un izdevumi

No 2024. gada 1. janvāra ar algas nodokli neapliek mācību maksu, ko darba devējs apmaksājis par darbinieka studijām augstākās izglītības iegūšanai valsts akreditētās Latvijas izglītības iestādēs, Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas valstu mācību iestādēs, ja augstākās izglītības iegūšana saistīta ar tādu prasmju apguvi, kuras nepieciešamas darba devējam.

Paziņojumā par fiziskajām personām izmaksātajām summām darba devēja apmaksāto mācību maksu par darbinieka augstākās izglītības iegūšanu deklarē ar ienākuma veida kodu 3068.

Par pastāvīgu likuma normu kļūst atbrīvojums no aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli darba devēja apmaksātiem ar attālināta darba veikšanu saistītiem darbinieka

izdevumiem, ja to kopējais apmērs mēnesī par pilna darba laika darbu nepārsniedz 40 *euro*.

Minēto atbrīvojumu var piemērot, izpildot šādus nosacījumus:

- vienošanās par attālināta darba veikšanu ir noteikta darba līgumā vai ar darba devēja rīkojumu un ir norādīts, kādus izdevumus darba devējs kompensē;
- ar attālinātā darba veikšanu saistītos izdevumus sedz darba devējs, kuram ir iesniegta darbinieka algas nodokļa grāmatiņa;
- ar attālinātā darba veikšanu saistīto izdevumu apmērs tiek noteikts proporcionāli slodzei un līgumā vai rīkojumā norādīto attālinātā darba dienu skaitam mēnesī, ja darbs tiek veikts gan attālināti, gan darba vietā.

Jāņem vērā, ka minētais atbrīvojums nav piemērojams ilgstošas prombūtnes laikā, kas pārsniedz 30 dienas.

Attālinātā darba kompensāciju deklarē paziņojumā par fiziskajām personām izmaksātajām summām atsevišķi, izmantojot ienākuma veida kodu 3063.

Sākot ar 2024. gada 1. janvāri, līdz 750 *euro* palielināta summa, kuru darba devējs var iemaksāt dzīvības (bez līdzekļu uzkrāšanas), veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšanas prēmiju summās un neietvert ar algas nodokli apliekamajā ienākumā.

Izmaiņas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamajos ienākumos

No 2024. gada līdz 3000 *euro* palielināts ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamas palīdzības (naudā vai citās lietās, vai pakalpojuma veidā) apmērs, kas sniegta:

- no arodbiedrības naudas līdzekļiem,
- no reliģiskās organizācijas vai tās iestādes naudas līdzekļiem,
- no sabiedriskā labuma organizācijas līdzekļiem,
- no budžeta finansētas institūcijas, labdarības vai filantropiskas organizācijas, ja tās sniegušas lietās, kurām piemērots atbrīvojums no muitas nodokļa.

Paziņojumā par fiziskajām personām izmaksātajām summām izmaksāto palīdzību deklarē ar ienākuma veida kodu 4023 – palīdzība, kura likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" noteikto 3000 *euro* ietvaros ir neapliekams ienākums.

Ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliek ienākumu, kas rodas, īstenojot atbalsta pasākumus iedzīvotājiem (ārpus to saimnieciskās darbības), ja atbalsta pasākumi no valsts budžeta līdzekļiem tiek īstenoti ar Valsts ieņēmumu dienesta vai akciju sabiedrības "Attīstības finanšu institūcija Altum" starpniecību.

Neapliekamā minimuma un iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumi mikrouzņēmumu nodokļa maksātājam

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs no 2024. gada 1. janvāra ir tiesīgs piemērot diferencēto neapliekamo minimumu (arī Valsts ieņēmumu dienesta vai savu prognozēto mēneša neapliekamo minimumu), pensionāra neapliekamo minimumu, atvieglojumu par apgādībā esošām personām un papildu atvieglojumu personām ar invaliditāti un politiski represētajām personām, aprēķinot ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamu ienākumu.

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātājam vairs nebūs ierobežotas tiesības iesniegt elektronisko algas nodokļa grāmatiņu vietā, kurā saņem ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamus ienākumus, bet kura nav saistīta ar maksātāja saimniecisko darbību.

Aprēķinot diferencēto neapliekamo minimumu un Valsts ieņēmumu dienesta prognozēto mēneša neapliekamo minimumu, turpmāk ņems vērā ar mikrouzņēmumu nodokli apliekamo apgrozījumu, to reizinot ar koeficientu 0,5.

Nodokļi no autoratlīdzībām 2024. gadā

Līdz 2024. gada beigām pagarināts pārejas periods, kurā autoratlīdzību saņēmējiem ir iespēja maksāt nodokļus no autoratlīdzības, neregistrējoties kā saimnieciskās darbības veicējiem un piemērojot 25 % nodokļa likmi.

Tas nozīmē, ka autoratlīdzības izmaksātājs (kas nav kolektīvā pārvaldījuma organizācijas) ietur nodokli no autoratlīdzības, nepiemērojot izdevumus, un iemaksā to vienotajā nodokļu kontā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumā, piemērojot 25 % nodokļa likmi neatkarīgi no autoratlīdzības apmēra.

Ja 2024. gadā autoratlīdzība saņemta ārvalstīs vai no tās nav bijis jāietur un nav ieturēts nodoklis, autoram līdz 2025. gada 28. februārim būs jāiesniedz Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā autoratlīdzības saņēmēja deklarācija. Autoratlīdzības saņēmēja gada deklarācijā nav tiesību piemērot attaisnotos izdevumus, autoratlīdzības izdevumu normas, diferencēto neapliekamo minimumu un atvieglojumus. Šajā deklarācijā deklarētie ienākumi netiks ietverti gada ienākumu deklarācijā – kopējā ienākumā, kuram tiek piemērota progresīvā nodokļa likme, un tie netiks ņemti vērā, nosakot diferencēto neapliekamo minimumu.

Citas izmaiņas

Līdz 2026. gadam pagarināts periods, kurā no nodokļa atbrīvo bezdarbnieka saņemtos ienākumus no Eiropas Sociālā fonda darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" vai "Izaugsme un nodarbinātība" vai Eiropas Sociālā fonda Plus līdzekļiem vai Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna, vai valsts budžeta līdzekļiem par aktīvajiem nodarbinātības pasākumiem, kurus Nodarbinātības valsts aģentūra kvalificējusi par stipendijām vai atlīdzībām.

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 27.12.2023.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt Elektroniskās deklarēšanas sistēmas sadaļā "Sarakste ar VID".